

PRIEVIDZA

MESTO PRIEVIDZA

Materiál na rokovanie

Mestská rada v Prievidzi

Mestské zastupiteľstvo v Prievidzi

Číslo: 73/2007

Koncepcia práce s deťmi a mládežou v meste Prievidza na roky 2008 - 2014

Materiál sa predkladá:

Na základe schváleného Akčného plánu
úloh vo vzťahu k deťom a mládeži v meste Prievidza

Obsah materiálu:

1. Vlastný materiál
2. Návrh uznesenia
3. Komuniké

Materiál predkladá:

Michal DOBIAŠ

poslanec Mestského zastupiteľstva v Prievidzi

predseda Komisie mládeže a voľnočasových aktivít pri MsZ

Prerokované

Ing. Ján BODNÁR

primátor mesta Prievidza

Prievidza, november 2007

Obsah:

Východiská pre spracovanie koncepcie	3
1. Neformálne vzdelávanie detí a mládeže	5
1.1 Úvod do problematiky neformálneho vzdelávania	5
1.2. Podpora dobrovoľníctva	6
1.3. Mladí lídri	7
1.4 Ciele mesta Prievidza	7
1.5 Nástroje na realizáciu cieľov	8
2. Nízkoprahové zariadenia pre deti a mládež	9
2.1 Úvod do problematiky	9
2.2 Ciele mesta Prievidza	11
2.3 Nástroje na realizáciu cieľov	11
3. Informácie pre mládež	12
4.1 Úvod do problematiky	12
4.2 Ciele mesta Prievidza	13
4.3 Nástroje na realizáciu cieľov	13
4. Participácia mladých ľudí na živote mesta	14
5.1 Úvod do problematiky	14
5.2 Ciele mesta Prievidza	15
5.3 Nástroje na realizáciu cieľov	15
5. Všeobecná podpora k napĺňaniu cieľov koncepcie	16
4.1. Deti a mládež s nedostatkom príležitosti	16
4.2. Ochrana životného prostredia	16
4.3. Ľudské práva	16
6. Financovanie práce s deťmi a mládežou v meste Prievidza	17
5.1. Úvod do problematiky	17
5.2. Ciele v oblasti financovania	17
5.3. Rámcové oblasti podpory grantového programu	19
7. Akčný plán úloh mesta Prievidza vo vzťahu k deťom a mládeži	19
8. Návrh na uznesenie	20

Východiská pre spracovanie koncepcie

Mestské zastupiteľstvo v Prievidzi svojím uznesením číslo 101/2004 zo dňa 27. apríla 2004 schválilo Koncepciu ochrany a podpory detí a mládeže v meste Prievidza do roku 2007. Schválený materiál bol prvým koncepčným a prierezovým materiálom na úrovni mesta Prievidza, ktorý sa dotýkal práce s deťmi a mládežou. Koncepcia ochrany a podpory detí a mládeže v meste Prievidza do roku 2007 vytvárala priestor na prípravu každoročne realizovaných Akčných plánov úloh vo vzťahu k deťom a mládeži v meste Prievidza, pričom tieto akčné plány sa aj pravidelne vyhodnocovali. Gestorom politiky mládeže v meste Prievidza a realizácie jednotlivých cieľov mesta Prievidza je Komisia mládeže a voľnočasových aktivít pri MsZ v Prievidzi.

Ciele mesta Prievidza podľa schválenej Koncepcie ochrany a podpory detí a mládeže v meste Prievidza do roku 2007:

- Neformálne vzdelávanie detí a mládeže
- Informácie pre deti a mládež
- Participácia detí a mládeže na živote mesta Prievidza
- Podpora detí a mládeže s nedostatkom príležitostí

Dokumenty a uznesenia prijaté na úrovni mesta Prievidza, ktoré sa dotýkajú práce s deťmi a mládežou na miestnej úrovni:

- Stratégia rozvoja Mesta Prievidza
- Koncepcia ochrany a podpory detí a mládeže v meste Prievidza do roku 2007
- Stratégia využitia objektu bývalej ZŠ na Ul. Novackého v Prievidzi
- Vyhodnotenie plnenia Koncepcie ochrany a podpory detí a mládeže v meste Prievidza do roku 2007 za rok 2004
- Akčný plán úloh vo vzťahu k deťom a mládeži v meste Prievidza na rok 2005
- Vyhodnotenie plnenia Koncepcie ochrany a podpory detí a mládeže v meste Prievidza do roku 2007 za rok 2005
- Akčný plán úloh vo vzťahu k deťom a mládeži v meste Prievidza na rok 2006
- Vyhodnotenie plnenia Koncepcie ochrany a podpory detí a mládeže v meste Prievidza do roku 2007 za rok 2006
- Akčný plán úloh vo vzťahu k deťom a mládeži v meste Prievidza na rok 2007
- Schválená štúdia budovania Otvoreného športového areálu – sídlisko Kopanice

Dokumenty a uznesenia dotýkajúce sa detí a mládeže na národnej európskej úrovni:

- Konceptia štátnej politiky vo vzťahu k deťom a mládeži v Slovenskej republike do roku 2007
- Biela kniha o mládeži od Európskej komisie
- Dohovor o právach dieťaťa
- Európska charta o participácii mladých ľudí na živote obcí a regiónov
- Európska charta informácií pre mládež

Navrhovaná Konceptia práce s deťmi a mládežou v meste Prievidza na roky 2008 - 2014 je v súlade so všetkými vyššie spomenutými materiálmi prijatými na miestnej, regionálnej alebo celoštátnej úrovni. Navrhovaná koncepcia je nadčasová do tej miery, že spĺňa kritéria pripravovanej Konceptie štátnej politiky voči deťom a mládeži v Slovenskej republike na roky 2008 – 2014 a je zároveň v súlade s návrhom zákona NR SR o podpore a rozvoji práce s mládežou.

Navrhovaná Konceptia práce s deťmi a mládežou v meste Prievidza na roky 2008 – 2014 reflektuje na všetky rozpracované zámery mesta Prievidza v oblasti práce s deťmi a mládežou a je v súlade aj s pôvodne platnými cieľmi mesta Prievidza v tejto oblasti. Oproti pôvodnej Konceptii ochrany a podpory detí a mládeže v meste Prievidza do roku 2007 sa mení názov novej koncepcie na a ohraničuje sa na obdobie rokov 2007 – 2014 z dôvodu, že na toto obdobie sa pripravuje aj štátna koncepcia. Zároveň pre účely tejto koncepcie považujem za mládež všetkých, ktorí nedosiahli vek 30 rokov.

Schválením navrhovanej koncepcie sa rozšíria ciele mesta Prievidza v oblasti práce s deťmi a mládežou a to nasledovne:

- Neformálne vzdelávanie detí a mládeže
- Podpora dobrovoľníctva a mladých lídrov
- Nízkoprahové zariadenia pre deti a mládež
- Informácie pre mládež
- Participácia mladých ľudí na živote mesta
- Deti a mládež s nedostatkom príležitosti
- Ochrana životného prostredia
- Ľudské práva

1. Neformálne vzdelávanie detí a mládeže

1.1 Úvod do problematiky neformálneho vzdelávania

Takmer 85% detí a mladých ľudí vo veku do 30 rokov má nejaké záujmy vo voľnom čase, teda v čase, ktorý nesúvisí so štúdiom ani s prácou. Mladí ľudia najradšej športujú, venujú sa svojim rozmanitým záľubám a koníčkam. Najradšej ich však realizujú neformálne – so svojimi priateľmi alebo spolužiakmi, prípadne individuálne (najmä mladí ľudia nad 18 rokov). Podľa sociologického prieskumu bola v roku 2002 organizovanosť mladej generácie v meste Prievidza 2,8 %. V roku 2007 to už bolo 7,1 %. Tento fakt treba ale pripísať celkovej starostlivosti mesta Prievidza o deti a mládež a vo veľkej miere súvisí s rozvojom športu a s väčšou atraktivitou voľnočasových podujatí organizovaných pre deti a mládež.

Význam voľného času rastie spolu s vyspelosťou mesta a regiónu. Je priestorom na rozvoj a kultiváciu osobnosti, ale často sa stáva aj priestorom pre vznik negatívnych spoločenských javov. Známa súvislosť medzi podmienkami pre kvalitné využívanie voľného času detí a mládeže a potlačením rozvoja negatívnych sociálnych javov je návodom pre zabezpečenie takých podmienok, ktoré zabezpečia:

- vznik voľne dostupných priestorov pre realizáciu aktivít vo voľnom čase (ihriská, športoviská, kluby mládeže, klubovne pre deti a pod.),
- využívanie kultúrnych a spoločenských zariadení, ako aj priestorov škôl na záujmové aktivity pre deti a mládež,
- organizovanie atraktívnych voľnočasových podujatí pre deti a mládež ale aj rodičov,
- možnosť stretávať sa neformálne s rovesníkmi z domova i zo zahraničia,
- skúsenosť z dobrovoľnej práce v prospech mladej generácie, či iných sociálnych skupín.

V súčasnosti na území mesta Prievidza neformálne vzdelávanie detí a mládeže zabezpečujú Centrum voľného času SPEKTRUM, školské kluby záujmovej činnosti, detské a mládežnícke organizácie a rôzne neformálne skupiny. CVČ SPEKTRUM má v súčasnosti dôstojné priestorové podmienky na vytváranie podmienok pre prácu s deťmi a mládežou avšak v dôsledku poddimenzovaného počtu pracovníkov sa jeho činnosť nerozširuje. Zároveň pociťujeme nedostatok subjektov pracujúcich s deťmi a mládežou a mládežníckych lídrov.

1.2. Podpora dobrovoľníctva

Dobrovoľníctvo je slobodne zvolená činnosť v prospech iných vykonávaná bez nároku na odmenu. Dobrovoľník je človek, ktorý dáva zo svojho osobného času, energie, vedomostí a schopností v prospech činnosti, za ktorú nedostane finančnú odmenu, no získava osobnostný a profesionálny rast, dobrý pocit, niekedy nové priateľstvá a životné skúsenosti.

Vo Všeobecnej deklarácii o dobrovoľníctve, ktorá bola schválená Medzinárodnou asociáciou dobrovoľníckeho úsilia IAVE v Medzinárodnom roku dobrovoľníctva 2001 sa hovorí, že dobrovoľníctvo:

- je založené na osobnej motivácii a slobodnom rozhodnutí,
- je to spôsob podpory aktívnej občianskej participácie a záujmu o rozvoj komunity,
- zvyšuje ľudský potenciál a kvalitu každodenného života, posilňuje ľudskú solidaritu,
- prispieva k životaschopnosti ekonomického života a aj k tvorbe pracovných miest a nových profesií.

Dobrovoľnícke organizácie sú organizácie, ktoré sa zaoberajú organizáciou dobrovoľníckej činnosti a ktoré si svoju činnosť bez dobrovoľníkov nevedia často predstaviť. Dobrovoľnícke organizácie sa zaoberajú rôznymi oblasťami dobrovoľníctva, podľa cieľových skupín je to napr. sociálna, kultúrna, ekologická oblasť a pod.

Dobrovoľníctvo nie je neznámym pojmom ani na území nášho mesta. S dobrovoľníkmi sa stretávame často na rôznych podujatiach verejného charakteru, kde pomáhajú s prípravou a organizovaním jednotlivých aktivít pre rôzne skupiny obyvateľov mesta – pre deti a mládež, pre dôchodcov, invalidov alebo telesne či mentálne postihnutých spoluobčanov.

Negatívom, či skôr nedostatkom sa javí skutočnosť, že s prácou dobrovoľníkov sa stretávame skôr príležitostne, na jednorázových podujatiach, či aktivitách. Stabilnejšia, alebo systematickejšia spolupráca s dobrovoľníkmi nám chýba.

Príčiny:

- nedostatok príležitosti informovať sa o možnostiach dobrovoľníckej práce
- slabá motivácia dobrovoľníckej práce – nie finančná!
- systematická príprava dobrovoľníkov po metodickej stránke
- legislatívne riešenie postavenia dobrovoľníckej práce v spoločnosti

1.3. Mladí lídri

Je potrebné, aby sa samotní mladí ľudia cielene venovali práci s deťmi a mládežou, či už ako pracovníci a dobrovoľníci v mimovládnych organizáciách alebo ako aktívni občania, ktorí sa zapájajú do vytvárania, presadzovania a realizovania podmienok pre aktívnu prácu s deťmi a mládežou na miestnej a regionálnej úrovni.

Mladý líder – vodca neformálnej skupiny detí a mládeže, občianskeho združenia, skupiny detí a mladých ľudí resp. iných inštitúcií má významné postavenie pri práci s deťmi a mládežou. Podporuje zapájanie sa ďalších mladých ľudí, svojich kamarátov, rovesníkov ako potencionálnych mladých lídrov.

1.4 Ciele mesta Prievdza

Všeobecnými cieľmi mesta Prievdza sú rozvoj osobnostných vlastností mladých ľudí, zvýšenie ich účasti na aktívnom využívaní voľného času a ich postupné začleňovanie do spoločnosti ako zodpovedných jedincov.

Špecifické ciele mesta Prievdza:

- 1) Rozvoj atraktívnych podujatí pre deti a mládež zameraných na aktívne využívanie voľného času s podporou účasti detí a mládeže na ich príprave, realizácii a hodnotení.
- 2) Podpora a rozvoj iniciatív mladých ľudí a neformálnych skupín detí a mládeže ako prostriedok pre aktívne zapájanie detí a mládeže a ich participáciu.
- 3) Rozvoj aktivít v oblasti medzinárodnej spolupráce detí a mládeže a zvýšenie počtu aktivít s prvkami Interkultúrneho učenia.
- 4) Rozvíjať a podporovať dobrovoľníctvo mladých obyvateľov mesta Prievdza nie len na území mesta ale aj v zahraničí ako základný predpoklad pri budovaní občianskej spoločnosti.
- 5) Vytvárať podmienky pre hosťovanie mladých dobrovoľníkov z krajín Európskej únie na území mesta Prievdza a zapájať ich tak do verejnoprospešných aktivít v rámci regiónu.
- 6) Vytvoriť databázu potencionálnych mladých ľudí – lídrov, ktorí by mohli ďalej pracovať s deťmi a mládežou a podporiť systematickú prácu s nimi.

1.5 Nástroje na realizáciu cieľov

- V rámci podmienok pre finančnú podporu práce s deťmi a mládežou podporiť také typy projektov, ktoré napomáhajú plneniu cieľov uvedených v rámci neformálneho vzdelávania.
- Rozšíriť a skvalitniť formy a metódy práce v oblasti neformálneho vzdelávania a to vo všetkých zložkách.
- Zabezpečiť pravidelné vzdelávanie a odbornú prípravu pedagogických a nepedagogických pracovníkov, mladých lídrov a pracovníkov s mládežou pre oblasti práce s deťmi a mládežou.
- Zabezpečiť účinnú propagáciu celkovej práce s deťmi a mládežou na území mesta Prievidza a prezentovať pozitívny vzťah mesta Prievidza voči deťom a mládeži.
- Určiť na každej Základnej škole na území mesta Prievidza koordinátora – pracovníka zodpovedného za mimoškolskú prácu s deťmi a mládežou.

2. Nízkoprahové zariadenia pre deti a mládež

2.1 Úvod do problematiky

Nízkoprahové zariadenia pre deti a mládež sa budujú v rámci slovenského projektu „Znižujeme prahy“, ktorý dokonca v roku 2004 získal Cenu verejnosti ako najslubnejší európsky prevenčný program roka. Jedným z cieľov programu „Znižujeme prahy“ je aj prevencia kriminality a ostatných negatívnych javov spoločnosti. Vďaka programu „Znižujeme prahy“ vzniklo na Slovensku počas troch rokov viac ako 15 nízkoprahových zariadení pre deti a mládež, ktoré využíva približne 2 600 detí a mladých ľudí.

Nízkoprahové zariadenia – ďalej len nízkoprahové kluby sa vždy riadili potrebami miestnej mládeže. Vychádzali pritom z faktu, že väčšina detí a mladých ľudí v školskom veku na Slovensku netrávi voľný čas organizovane - nenavštevuje kluby či krúžky. Dôvody sú rôzne, najčastejšie však deti nemajú v mieste svojho bydliska žiadne možnosti a tak zväčša končia v parkoch, prípadne sa stretávajú v krčme. V iných prípadoch zas nemajú peniaze na to, aby zaplatili poplatky za krúžky a iné aktivity.

Nízkoprahové kluby slúžia práve deťom a mládeži bez náplne voľného času. Sú prístupné bezplatne a ich návštevníci voľne a anonymne využívajú všetky služby. Jedinou podmienkou je, aby svojim konaním neubližovali sebe a ostatným návštevníkom klubu. Mladí sa môžu v klube porozprávať o svojich problémoch so sociálnym pracovníkom, zahrať si šach, prečítať knihu, pozrieť dobrý film alebo s kamarátmi si zahrať iné spoločenské hry. Hlavným princípom nízkoprahových klubov je, že dieťa alebo mladý človek pod dozorom robí iba to, čo samé robiť chce, nikto ho do ničoho nenúti a pritom má vytvorené dôstojné podmienky a predpoklady na to, aby tento klub navštevoval.

„Nízke prahy“ umožňujú maximálnu dostupnosť služieb bez registrácie, poplatkov, bez obmedzenia rasy, pohlavia, národnosti, alebo náboženského či sociálneho postavenia. Znamená to, že dieťa alebo mladý človek môže prísť do klubu priamo z ulice, alebo v rámci terénnej práce osloviť pracovníka na ulici, predstaviť sa iba prezývkou alebo zostať v anonymite. Mladý človek môže bezplatne využívať štandardné voľnočasové aktivity alebo inak tráviť svoj voľný čas v takomto nízkoprahovom zariadení, (napr. hraním na gitaru, počúvaním hudby, prípravou do školy, športom).

Nízkoprahové programy predstavujú komplex stacionárne alebo terénne poskytovaných služieb, ktoré sú pre deti a mládež ľahko dostupné a nezvyšujú finančné, časové, fyzické, technické alebo iné požiadavky. Ich cieľom je predovšetkým:

- doplniť nedostatočné ponuky pre voľnočasové aktivity na miestnej úrovni
- poskytnúť bezpečný priestor pre trávenie voľného času – ako alternatívu k ulici
- ponúknuť pomoc pri prekonávaní životných problémov detí a mladých ľudí
- vytvoriť kontakt s deťmi a mladými ľuďmi v ich prirodzenom prostredí
- vykonávať primárnu prevenciu sociálno-patologických javov

Pre koho sú určené:

- neorganizované deti a mládež
- deti a mládež v náročných životných situáciách – problémy spojené s dospievaním, sklamanie v láske, problémy v rodine a podobne
- deti a mládež s vyhradeným životným štýlom

Základné princípy nízkoprahových zariadení:

- voľný vstup a pobyt detí a mladých ľudí v klube, bez registrácie a podobne
- bezpečný priestor
- pasivita nie je dôvodom pre obmedzenie prístupu detí a mládeže do klubu
- pravidelná dochádzka nie je podmienkou
- jasne a zrozumiteľne formulované základné pravidlá
- zaručená anonymita detí a mladých ľudí
- participácia detí a mládeže v programe „Znižujeme prahy“.

Nízkoprahové zariadenia pre deti a mládež, ktoré bude mesto Prievidza zakladať, budú po obsahovej a metodologickej stránke sieťované a ich garantom bude Centrum voľného času SPEKTRUM Prievidza.

2.2 Ciele mesta Prievdza

Všeobecným cieľom mesta Prievdza je vytvorenie podmienok pre aktívne využívanie voľného času detí a mladých ľudí v rámci jednotlivých sídliskových častí mesta a tým podpora ich tvorivosti a samostatnosti.

Špecifické ciele mesta Prievdza:

- 1) Vytvoriť každoročne jeden nízkoprahový klub ako súčasť základnej školy, alebo v iných priestoroch tam, kde to priestorové a technické podmienky umožnia.
- 2) Do konca roku 2014 umožniť prístup detí a mladých ľudí z volebných obvodov I. až VII. do nízkoprahových zariadení mesta Prievdza.

2.3 Nástroje na realizáciu cieľov

- Spracovať metodické odporúčanie pre vznik a prevádzku nízkoprahových klubov na území mesta Prievdza.
- Vytvoriť výzvu na zapojenie sa škôl do vytvárania nízkoprahových klubov na školách, ktoré vedú vytvoriť vhodné priestorové podmienky pre ich vznik a činnosť.
- Poskytnúť dotáciu na zariadenie a potrebné úpravy klubu z rozpočtu Komisie mládeže a voľnočasových aktivít pri MsZ Prievdza.
- Zabezpečiť účinný systém prezentácie vytvárania nízkoprahových klubov a prezentácie ich činností a aktivít.
- Náklady na prevádzku nízkoprahových klubov na školách budú hradené v rámci originálnych kompetencií rozpočtov škôl.
- Náklady na prevádzku nízkoprahových klubov v iných priestoroch budú hradené z rozpočtu mesta Prievdza.
- Sieťovanie nízkoprahových klubov pre deti a mládež na školách a ich metodickú koordináciu bude zabezpečovať CVČ SPEKTRUM Prievdza.

3. Informácie pre mládež

3.1 Úvod do problematiky

Mladí ľudia vo veku 15 – 26 rokov sú tou špecifickou skupinou populácie, ktorá vyžaduje špecifické informácie z hľadiska obsahu, ako aj formy. Informácia pritom má byť poskytnutá kompetentne, bezplatne a anonymne tak, aby nebola narušená integrita osobnosti mladého človeka. To, čo mladý človek potrebuje vedieť, závisí od jeho individuálnych potrieb a úrovne jeho doterajších poznatkov. Informácie pre mládež pritom musia pokrývať celú škálu potenciálnych potrieb a musia byť k dispozícii v správnom čase. Súčasná informačná spoločnosť zabezpečila dostatok informácií z rôznych oblastí života spoločnosti, avšak mladí ľudia potrebujú pomôcť zorientovať sa v zložitej škále a forme prístupných informácií. Je preto potrebné zamerať sa na spracovanie a poskytovanie informácií takou formou, ktorá je priateľná pre mladých ľudí, spôsobom a jazykom, ktorému mladí ľudia lepšie rozumejú. Navyše, neusmernený prístup k informáciám môže byť potenciálnym prostredníkom vzniku negatívnych spoločenských javov, nevhodných návykov, ako aj prostredím získavania negatívnych impulzov s dopadom na nezdravý psychický vývin mladého človeka.

Náležitú pozornosť venuje problematike informácií pre mládež aj Európska komisia a Rada Európy, ako aj Európska reprezentácia organizácií z oblasti poskytovania informačných a poradenských služieb pre mládež – ERYICA. Východiskom pre činnosť subjektov v oblasti informácií pre mládež sa stala Európska charta informácií pre mládež.

Informácie, prispôbené potrebám verejného života, rozvíjajú aktívny prístup k občianstvu. Takýto typ informácií potrebujú aj tí, čo prichádzajú do kontaktov s mladými ľuďmi, teda rodičia, učitelia, pracovníci s mládežou, mládežnícki lídri, pracovníci informačných centier, knižníc a podobne.

Poskytovanie informačných a poradenských služieb pre deti a mládež v meste Prievidza zabezpečuje už od roku 1992 občianske združenie – Informačné centrum mladých Prievidza. Informácie poskytuje v súlade s Jednotnou klasifikáciou informácií. ICM Prievidza je členom strešnej organizácie – Združenia Informačných a poradenských centier mladých v SR.

Počet klientov ICM Prievidza v roku 2006 podľa výsledkov špecializovaného databázového programu ZIPCeM bol ku dňu 31.12.2006 celkovo 2 558 klientov.

3.2 Ciele mesta Prievdza

Všeobecným cieľom mesta Prievdza je umožniť mladým ľuďom v meste Prievdza rozvoj ich osobnosti po stránke kvalitatívnej a kvantitatívnej s cieľom ich lepšieho zorientovania sa v spoločnosti a zvýšiť ich schopnosť rozhodnúť sa a tak podporiť ich profesionálny rast.

Špecifické ciele mesta Prievdza:

- 1) Zabezpečiť prístup mladých ľudí k informačným a poradenským službám z rôznych záujmových oblastí a potrieb mladej generácie, pričom informačné a poradenské služby musia byť poskytované na vysokej profesionálnej a odbornej úrovni a spôsobom blízkym mladým ľuďom.
- 2) Umožniť mladým ľuďom bezplatné odborné poradenstvo predovšetkým s právnikom, psychológom a sexuológom.
- 3) Rozširovať ponuku informačných materiálov a nosičov informácií, pričom sa budeme zameriavať na inovatívne a netradičné informačné materiály.
- 4) Vytvárať informačné materiály so špecifickým obsahom predovšetkým pre deti a mládež s nedostatkom príležitostí alebo pre deti a mládež, ktoré čelia rôznym kultúrnym, sociálnym a iným prekážkam.

3.3 Nástroje na realizáciu cieľov

- V rámci podmienok pre finančnú podporu práce s deťmi a mládežou podporiť také typy projektov, ktoré napomáhajú plneniu cieľov uvedených v rámci Informácií pre mládež na území mesta Prievdza.

4. Participácia mladých ľudí na živote mesta

4.1 Úvod do problematiky

Európska charta o participácii mladých ľudí na živote obcí a regiónov je východiskom k problematike participácie mladých ľudí na živote nášho mesta. Mesto Prievidza potrebuje, aby jej obyvatelia, predovšetkým mladí obyvatelia, boli aj jej občanmi – aktérmi sociálnych zmien.

Mestu Prievidza záleží na tom, aby participácia mladých ľudí vo všetkých oblastiach života spoločnosti bola na zodpovedajúcej úrovni a účasť mladých ľudí nemala len symbolický charakter a hodnotu, ale aby priniesla skutočný vplyv mládeže na chod vecí verejných a prijímanie rozhodnutí na úrovni samosprávy.

Za týmto účelom je potrebné poskytnúť mladým ľuďom dostatok aktuálnych, dostupných a relevantných informácií ako základnú podmienku participácie mladých ľudí na živote mesta, pričom priestorom na získavanie týchto informácií a priestorom na vytváranie participácie by okrem orgánov mesta mali byť detské a mládežnícke organizácie, školy, kluby mládeže a podobne.

Z úrovne Mestského zastupiteľstva v Prievidzi je už rozvinutá spolupráca s Mladým parlamentom v Prievidzi. Prostredníctvom členov Mladého parlamentu majú mladí ľudia možnosť vyjadrovať sa k veciam, ktoré sa dotýkajú ich života v meste. Napriek existujúcemu zastúpeniu mladých ľudí v rozhodovacích procesoch je zrejmé, že je nevyhnutné vynaložiť ešte nemalé úsilie na to, aby sa „veci verejné“ stali súčasťou života rozhodujúcej väčšiny populácie mladých ľudí. Preto bude mesto podporovať úsilie tých organizácií a inštitúcií, ktoré organizujú odbornú prípravu vedúcich mládežníckych klubov a mladých dobrovoľníkov.

Treba ale objektívne povedať, že participácia detí a mladých ľudí združených v občianskom združení Mladý parlament nie je dostačujúca a nie je na požadovanej úrovni. Chýba aktívny dialóg nie len medzi požiadavkami mladých ľudí a ich realizáciou na úrovni mesta, ale predovšetkým konzultácia predstaviteľov mesta hlavne poslancov MsZ v jednotlivých volebných obvodoch o svojich zámeroch, ktoré sa dotýkajú života mladej generácie.

Podporu preto získajú aj iniciatívy, smerujúce k vytvoreniu príležitostí na participáciu detí a mladých ľudí na úrovni výborov volebných obvodov, škôl a školských zariadení – pričom budú mať možnosť vyjadrovať sa k ich činnosti.

4.2 Ciele mesta Prievidza

Všeobecným cieľom mesta Prievidza je zvýšiť účasť mladých obyvateľov Prievidze na rozhodovacom procese mesta Prievidza a podporiť rôzne druhy participácie detí a mladých ľudí, ktoré budú viesť k zvýšenému záujmu detí a mládeže o život v meste a budovaniu ich lokálpatriotizmu voči mestu Prievidza.

Špecifické ciele mesta Prievidza:

- 1) Zvýšiť vzdelanostnú úroveň detí a mladých ľudí v oblasti samosprávy a života mesta Prievidza, pričom sa treba zameriavať aj na vzdelávanie v oblasti histórie mesta Prievidza.
- 2) Zvýšiť účasť detí a mladých ľudí na rozhodovacom procese mesta Prievidza, predovšetkým v oblastiach, pri ktorých dochádza k priamej účasti detí a mládeže.
- 3) Podporiť projekty a činnosti smerujúce k budovaniu aktívneho demokratického občianstva a samosprávnej demokracie.

4.3 Nástroje na realizáciu cieľov

- V rámci podmienok pre finančnú podporu práce s deťmi a mládežou podporiť také typy projektov, ktoré napomáhajú plneniu cieľov uvedených v rámci participácie detí a mládeže na živote mesta Prievidza.

5. Všeobecná podpora k napĺňaniu cieľov koncepcie

5.1. Deti a mládež s nedostatkom príležitostí

Zvýšenú pozornosť pri napĺňaní cieľov koncepcie práce s deťmi a mládežou bude mesto Prievidza venovať aktivitám, pripravovaným pre **deti a mladých ľudí s nedostatkom príležitostí**, za ktorých považuje:

- mladých nezamestnaných,
- deti z detských domovov alebo deti z neúplných rodín,
- mladých ľudí bez vzdelania alebo s nízkym dosiahnutým vzdelaním,
- mladých príslušníkov rómskej komunity,
- deti a mladých ľudí čeliacich sociálnym, ekonomickým a kultúrnym prekážkam,
- deti a mladých ľudí so zdravotnými problémami a handicapovanú mládež
- mladých ľudí, ktorí sú alebo sa cítia inak znevýhodnení oproti väčšinovej spoločnosti a to najmä v súvislosti so sexom a rodinným životom.

5.2. Ochrana životného prostredia

Ochrana prírody a krajiny je dôležitá súčasť života človeka a preto mesto Prievidza venuje zvýšenú pozornosť aj aktivitám v oblasti životného prostredia a budovania harmónie – človek – príroda, predovšetkým nasledovnými cieľmi:

- posilňovanie environmentálneho povedomia detí a mládeže,
- propagovanie ochrany životného prostredia ako základnej podmienky pre lepšiu kvalitu života a vyššiu úroveň verejného zdravia,
- podpora environmentálnych programov a projektov v oblasti formálneho a neformálneho vzdelávania,
- motivovanie detí a mladých ľudí k opatreniam a aktivitám na zlepšenie životného prostredia ako separovanie druhotných surovín, úspora energie a iné.

5.3. Ľudské práva

Ľudské práva ovplyvňujú každý aspekt nášho života. V skutočnosti porušovanie ľudských práv je základným kameňom skoro každého problému vo svete: násilie, chudoba, globalizácia, životné prostredie, ekonomická nerovnosť a bezprávnosť. Mesto Prievidza bude preto významnú pozornosť venovať aktivitám zameraným na podporu ochrany ľudských práv, podporu rôznorodosti, slobodného vyjadrovania sa a podporu solidárnych práv. Hlavným nástrojom je zároveň podpora vzdelávania a výchovy o ľudských právach.

6. Financovanie práce s deťmi a mládežou v meste Prievidza

6.1. Úvod do problematiky

Financovanie práce s deťmi a mládežou do roku 2007 bolo v zmysle Koncepcie ochrany a podpory detí a mládeže v meste Prievidza do roku 2007 rozdelené na nasledovné časti podpory:

- Grantový program na podporu práce s deťmi a mládežou
- Mandátne zmluvy na realizáciu jednotlivých oblastí – cieľov mesta Prievidza

Na grantový program na podporu práce s deťmi a mládežou bolo ročne vyčlenených 500 tis. Sk. Rozdeľovanie týchto finančných prostriedkov sa riadilo schválenými podmienkami finančnej podpory práce s deťmi a mládežou.

Na realizáciu jednotlivých cieľov mesta Prievidza boli splnomocnení gestori za jednotlivé oblasti. S každým gestorom mesto Prievidza podpísalo Mandátu zmluvu o priamej realizácii úloh za každú oblasť. Na základe podpísaných zmlúv bolo každoročne vyplatených 375 tis. Sk a to nasledovne:

- CVČ SPEKTRUM Prievidza za oblasť neformálneho vzdelávania 200 tis. Sk
- ICM Prievidza za oblasť informácií pre mládež 90 tis. Sk
- Mladý parlament za oblasť participácie detí a mládeže 35 tis. Sk

6.2. Ciele v oblasti financovania

Rozvoj práce s deťmi a mládežou na území mesta Prievidza a rozšírenie aktivít si vyžaduje nové finančné zdroje ale zároveň je potrebné zmeniť doteraz zaužívaný systém financovania, nakoľko skúsenosti z posledných rokov ukázali, že tento systém je málo pružný a nedokáže operatívne reflektovať na nové potreby a požiadavky. Na základe uvedeného navrhujeme nový model financovania politiky mesta Prievidza vo vzťahu k deťom a mládeži a to nasledovne:

- Pravidelne opakujúca sa činnosť pre deti a mládež – projektový systém
- Príležitostné aktivity pre deti a mládež – grantový program
- Plnenie úloh Akčného plánu vo vzťahu k deťom a mládeži
- Operatívna potreba Komisie mládeže a voľnočasových aktivít pri MsZ Prievidza

Na jednotlivé položky podpory navrhujeme vyčleniť v rozpočte mesta Prievidza na jednotlivé roky nasledovnú sumu finančných prostriedkov určenú na prácu s deťmi a mládežou:

Pravidelne opakujúca sa činnosť pre deti a mládež

Rok 2008:	500 tis. Sk
Rok 2009 a v rokoch nasledujúcich:	550 tis. Sk

Príležitostné aktivity pre deti a mládež – grantový program

Rok 2008:	200 tis. Sk
Rok 2009:	275 tis. Sk
Rok 2010 a v rokoch nasledujúcich:	300 tis. Sk

Plnenie úloh Akčného plánu vo vzťahu k deťom a mládeži

Rok 2008:	300 tis. Sk
Rok 2009:	500 tis. Sk
Rok 2010 a v rokoch nasledujúcich	600 tis. Sk

Operatívna potreba Komisie mládeže a voľnočasových aktivít pri MsZ Prievidza

Rok 2008:	20 tis. Sk
Rok 2009:	20 tis. Sk
Rok 2010 a v rokoch nasledujúcich	20 tis. Sk

Celkové náklady na podporu práce s deťmi a mládežou a na plnenie úloh v oblasti práce s deťmi a mládežou v meste Prievidza

Rok 2008:	1 020 tis. Sk
Rok 2009:	1 345 tis. Sk
Rok 2010 a v rokoch nasledujúcich	1 470 tis. Sk

Programy finančnej podpory práce s deťmi a mládežou podľa schválenej Konceptie práce s deťmi a mládežou na roky 2008-2014 schvaľuje Komisia mládeže a voľnočasových aktivít pri MsZ Prievidza. Zároveň schvaľuje poskytnutie dotácie a čerpanie finančných prostriedkov.

6.3. Rámcové oblasti podpory grantového programu

- Neformálne vzdelávanie detí a mládeže
- Podpora aktivít zameraných na aktívne využívanie voľného času detí a mládeže
- Informácie pre mládež
- Participácia detí a mládeže na živote mesta
- Ľudské práva a podpora ich výchovy a vzdelávania
- Vzdelávanie detí a mládeže neformálnym spôsobom v oblasti ochrany životného prostredia
- Podpora a rozvoj udržateľnosti detských a mládežníckych organizácií
- Vytváranie nových klubovní a priestorov pre deti a mládež

7. Akčný plán úloh mesta Prievidza vo vzťahu k deťom a mládeži

V navrhovanej koncepcii práce s deťmi a mládežou v meste Prievidza nie sú zahrnuté konkrétne úlohy potrebné na plnenie úloh z nej vyplývajúcich. Koncepcia je stavaná ako materiál systémový – teda je navrhnutý systém a program, akým smerom sa politika mládeže v meste Prievidza bude uberať. Koncepcia vytvára priestor pre prípravu každoročne rozpracovaných Akčných plánov úloh mesta Prievidza vo vzťahu k deťom a mládeži, kde budú definované konkrétne úlohy potrebné na splnenie cieľov. Gestorom úloh a tvorby akčného plánu bude Komisia mládeže a voľnočasových aktivít MsZ Prievidza.

8. Návrh na uznesenie

Číslo: ___/07

Mestské zastupiteľstvo

I. berie na vedomie

Návrh Konceptie práce s deťmi a mládežou v meste Prievidza na roky 2008 – 2014.

II. Schvaľuje - neschvaľuje

Koncepciu práce s deťmi a mládežou v meste Prievidza na roky 2008 – 2014 s tým, že finančné prostriedky potrebné na jej realizáciu v zmysle schválenej koncepcie budú každoročne zahrnuté do rozpočtu mesta Prievidza.

III. Ukladá

a) dotknutým gestorom

zabezpečiť plnenie úloh vyplývajúcich z Konceptie práce s deťmi a mládežou v meste Prievidza na roky 2008-2014

b) predsedovi Komisie mládeže a voľnočasových aktivít pri MsZ Prievidza

predkladať Mestskému zastupiteľstvu v Prievidzi každé dva roky vyhodnotenie plnenia Konceptie práce s deťmi a mládežou v meste Prievidza na roky 2008-2014

Komuniké:

Mestské zastupiteľstvo v Prievidzi na dnešnom zasadnutí schválilo novú koncepciu práce s deťmi a mládežou v meste Prievidza na roky 2008 – 2014. Materiál definuje oblasti podpory práce s deťmi a mládežou a ciele, na ktoré sa mesto Prievidza bude zameriavať. Jedná sa o východiskový materiál, ktorý vytvára podmienky na tvorbu každoročne spracovávaných Akčných plánov vo vzťahu k deťom a mládeži. Politika mesta Prievidza v oblasti práce s deťmi a mládežou sa zameriava na podporu neformálneho vzdelávania, informácií pre mládež, participácie detí a mládeže na živote mesta ako aj na podporu dobrovoľníkov, vyhľadávanie mladých lídrov a podobne. Osobitnú pozornosť bude mesto Prievidza venovať ochrane ľudských práv, podpore rôznorodosti a deťom a mladým ľuďom s nedostatkom príležitostí.